

สารบัญ

คำนำ	0-1
บทคัดย่อ	0-3
Abstract	0-6
สารบัญเรื่อง	0-9
สารบัญตาราง	0-14
สารบัญแผนภาพ	0-14

สารบัญเรื่อง

บทที่ 1

บทนำ: การจัดองค์ประกอบ รูปทรง และสัดส่วนทางสถาปัตยกรรม

1.1	ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย	1-1
1.2	โจทย์วิจัย	1-6
1.3	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	1-7
1.4	ขั้นตอนและขอบเขตของการวิจัย	1-8
1.5	ประโยชน์ของงานวิจัย	1-9
1.6	นิยามคำสำคัญ	1-10
1.7	กรอบแนวคิดวิจัย: การจัดองค์ประกอบ รูปทรง และสัดส่วนทางสถาปัตยกรรม	1-12
	แผนภาพ 1-1 สาระและกระบวนการวิจัย	1-14

บทที่ 2

แนวคิด งานศึกษาและวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1	การจัดองค์ประกอบเพื่อการใช้สอย	2-4
2.1.1	การจัดองค์ประกอบเพื่อประโยชน์ใช้สอย	2-5
2.1.2	การจัดองค์ประกอบเพื่อความยืดหยุ่นในพื้นที่ใช้สอย	2-9
2.1.3	การจัดองค์ประกอบเพื่อการขยายตัว	2-13
2.1.4	การจัดองค์ประกอบเพื่อการเชื่อมต่อพื้นที่	2-16

	การจัดองค์ประกอบ รูปทรง และสัดส่วนทางสถาปัตยกรรม	0-9
--	--	-----

2.2	การจัดองค์ประกอบ: รูปทรงและสัดส่วน คุณลักษณะ	2-20
2.2.1	รูปทรงและสัดส่วน	2-20
	1. รูปทรงและสัดส่วนของหลังคา/เครื่องยอด	2-22
	2. รูปทรงและสัดส่วนของอาคารและการเปิดโล่ง	2-27
	3. รูปทรงและสัดส่วนเพื่อความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่นำไปสู่สถาปัตยกรรมพื้นที่ร่วมสมัย	2-32
2.2.2	ลักษณะโอบล้อม	2-40
2.2.3	ลักษณะยกลอย	2-48
	1. การยกลอยตัวเรือนเดี่ยว	2-48
	2. การยกลอยตัวเรือนห่อล้อมพื้นที่ว่าง	2-49
2.2.4	ความสัมพันธ์กับธรรมชาติ: อาคารกับน้ำและต้นไม้	2-54
	1. ความสัมพันธ์ระหว่างอาคารกับน้ำ	2-54
	2. ความสัมพันธ์ระหว่างอาคารกับต้นไม้	2-60
2.3	การจัดองค์ประกอบเพื่อการสื่อความหมายของสังคมไทยแบบพหุลักษณะ: แบบไทยผสมผสาน	2-63
2.3.1	การสื่อความหมายเชิงรูปธรรม: สถาปัตยกรรมพื้นที่ร่วมสมัย	2-67
	1. การสื่อความหมายด้วยองค์ประกอบของสถาปัตยกรรมพื้นที่	2-67
	2. การสื่อความหมายด้วยลักษณะไทยรูปแบบอื่น ๆ	2-71
2.3.2	การสื่อความหมายเชิงนามธรรม: สถาปัตยกรรมที่สะท้อนสภาพสังคมไทยสมัยใหม่	2-73
2.4	การจัดองค์ประกอบเพื่อการเชื่อมต่อที่ว่าง	2-78
2.4.1	การเชื่อมต่อที่ว่างภายในและภายนอก	2-78
	1. ระดับความสว่างที่สัมพันธ์กับการเชื่อมต่อที่ว่าง	2-81
2.5	สรุปแนวคิด งานศึกษาและวิจัยที่เกี่ยวข้องเรื่อง การจัดองค์ประกอบ รูปทรง และสัดส่วนทางสถาปัตยกรรม	2-87
2.6	ข้อสรุปการศึกษาการจัดองค์ประกอบ รูปทรง และสัดส่วนทางสถาปัตยกรรม ที่เชื่อมโยงกับการสืบสาน การปรับเปลี่ยน และการคิดใหม่-ทำใหม่	2-90

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

3.1	แหล่งข้อมูลเพื่อการค้นหา	3-1
3.2	ขั้นตอนและวิธีการ	3-3
3.3	รายละเอียดวิธีการวิจัยเฉพาะโครงการ	3-8

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล: การจัดองค์ประกอบ รูปทรง และสัดส่วนทางสถาปัตยกรรม

4.1	ลักษณะข้อมูลและการนำไปใช้ประโยชน์	4-2
4.2	การวิเคราะห์บทสัมภาษณ์	4-3
4.2.1	การสัมภาษณ์โดยตรง	4-3
4.2.2	การสัมภาษณ์ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	4-17
4.2.3	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยตรงและการสัมภาษณ์ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	4-21
4.3	การวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มสถาปนิกทั่วไปเกี่ยวกับการจัดองค์ประกอบ รูปทรง และสัดส่วนทางสถาปัตยกรรม	4-22
4.3.1	การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นด้วยของกลุ่มสถาปนิกทั่วไปเกี่ยวกับการจัดองค์ประกอบ รูปทรง และสัดส่วนทางสถาปัตยกรรม ในการสร้างสรรค์เอกลักษณ์สถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่	4-22
4.3.2	การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ความคิดเห็นของกลุ่มสถาปนิกทั่วไปเกี่ยวกับการจัดองค์ประกอบ รูปทรง และสัดส่วนทางสถาปัตยกรรมในการสร้างสรรค์เอกลักษณ์สถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่	4-28
4.4	การวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มคนทั่วไปเกี่ยวกับการจัดองค์ประกอบ รูปทรง และสัดส่วนทางสถาปัตยกรรม	4-35
4.4.1	การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นด้วยของกลุ่มคนทั่วไปเกี่ยวกับการจัดองค์ประกอบ รูปทรง และสัดส่วนทางสถาปัตยกรรม ในการสร้างสรรค์เอกลักษณ์สถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่	4-35
4.4.2	การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ความคิดเห็นของกลุ่มคนทั่วไปเกี่ยวกับการจัดองค์ประกอบ รูปทรง และสัดส่วนทางสถาปัตยกรรมในการสร้างสรรค์เอกลักษณ์สถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่	4-39
4.5	ข้อสังเกตเชิงเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มสถาปนิกทั่วไปกับกลุ่มคนทั่วไป	4-43

การจัดองค์ประกอบ รูปทรง และสัดส่วนทางสถาปัตยกรรม	0-11
--	------

4.5.1	การเปรียบเทียบประเด็นตามระดับความคิดเห็นในการจัดองค์ประกอบ รูปทรง และสัดส่วนทางสถาปัตยกรรม ระหว่างกลุ่มสถาปนิกทั่วไปกับกลุ่มคนทั่วไป	4-43
4.5.2	การเปรียบเทียบองค์ประกอบความคิดเห็นในการจัดองค์ประกอบ รูปทรง และสัดส่วนทางสถาปัตยกรรม ระหว่างกลุ่มสถาปนิกทั่วไปกับกลุ่มคนทั่วไป	4-45
4.6	การวิเคราะห์เชิงบูรณาการและการอภิปรายผล	4-47
4.6.1	การวิเคราะห์การจัดองค์ประกอบเพื่อการใช้สอย	4-49
4.6.2	การวิเคราะห์การจัดองค์ประกอบ: รูปทรงและสัดส่วน คุณลักษณะ	4-55
4.6.3	การวิเคราะห์การจัดองค์ประกอบเพื่อการสื่อความหมายของสังคมไทยแบบพหุลักษณะ: แบบไทยผสมผสาน	4-68
4.6.4	การวิเคราะห์การจัดองค์ประกอบเพื่อการเชื่อมต่อที่ว่าง	4-71
4.7	การวิเคราะห์การจัดองค์ประกอบ รูปทรง และสัดส่วนทางสถาปัตยกรรม ในมิติการสืบสาน การปรับเปลี่ยน และการคิดใหม่-ทำใหม่	4-73
4.7.1	การวิเคราะห์การจัดองค์ประกอบ รูปทรง และสัดส่วนทางสถาปัตยกรรม ในมิติการสืบสาน การปรับเปลี่ยน และการคิดใหม่-ทำใหม่	4-73
4.7.2	ข้อสรุปลักษณะโดดเด่นในการจัดองค์ประกอบ รูปทรง และสัดส่วนทางสถาปัตยกรรม	4-80

บทที่ 5

บทสรุปและเสนอแนะ

5.1	บทสรุป	5-1
5.1.1	ข้อสรุปเกี่ยวกับความสำคัญ ความจำเป็น และเป้าหมายของการจัดองค์ประกอบ รูปทรง และสัดส่วนทางสถาปัตยกรรมต่อการสร้างสรรค์เอกลักษณ์สถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่	5-2
5.1.2	ข้อสรุปเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบริบทกับการจัดองค์ประกอบ รูปทรง และสัดส่วนทางสถาปัตยกรรม	5-4
5.1.3	ข้อสรุปเกี่ยวกับการสืบสาน การปรับเปลี่ยน และการคิดใหม่-ทำใหม่ ตามสาระในการจัดองค์ประกอบ รูปทรง และสัดส่วนทางสถาปัตยกรรม	5-6
5.1.4	ข้อสรุปเกี่ยวกับลักษณะโดดเด่นในการจัดองค์ประกอบ รูปทรง และสัดส่วนทางสถาปัตยกรรม	5-13
5.2	ข้อเสนอแนะ	5-15
5.2.1	เรื่องเดิมที่ยังต้องค้นหา	5-15

5.2.2	เรื่องใหม่เพื่อการพัฒนา	5-16
บรรณสารอ้างอิง		
	บรรณสารอ้างอิงคำนำ	บ-2
	บรรณสารอ้างอิงบทที่ 1	บ-2
	บรรณสารอ้างอิงบทที่ 2	บ-2
	บรรณสารอ้างอิงบทที่ 3	บ-6
	บรรณสารอ้างอิงบทที่ 4	บ-6
	บรรณสารอ้างอิงบทที่ 5	บ-8
ที่มาภาพ		
	ที่มาภาพบทที่ 1	บ-8
	ที่มาภาพบทที่ 2	บ-8
ภาคผนวก		
	ภาคผนวก 1	ผ-2
	รายการอาคารสถานที่ ที่ได้ออกสำรวจงานสถาปัตยกรรม	ผ-2
	ภาคผนวก 2	ผ-10
	รายการการสัมภาษณ์สถาปนิกและนักวิชาการ	ผ-10
	ภาคผนวก 3	ผ-12
	1. สารสำคัญของคำถามในการสัมภาษณ์สถาปนิกและนักวิชาการโดยตรง	ผ-13
	2. สารสำคัญของคำถามในการสัมภาษณ์สถาปนิกและนักวิชาการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	ผ-15
	ภาคผนวก 4	ผ-16
	1. แบบสอบถามกลุ่มสถาปนิกทั่วไป: พื้นฐานเอกลักษณ์สถาปัตยกรรมไทย	ผ-17
	2. แบบสอบถามกลุ่มคนทั่วไป: พื้นฐานเอกลักษณ์สถาปัตยกรรมไทย	ผ-25
	ภาคผนวก 5	
	รายการจัดสัมมนาทางวิชาการเรื่อง 'เอกลักษณ์สถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่ในบริบทสังคมปัจจุบัน' เพื่อการอภิปรายผลของงานวิจัย	ผ-37
	รายละเอียดการจัดทำโครงการ	ผ-41
	การจัดองค์ประกอบ รูปทรง และสัดส่วนทางสถาปัตยกรรม	0-13

สารบัญตาราง

ตาราง 2-1	รูปแบบการต่อขยายตัวเรือนของเรือนหมู่สำหรับครอบครัวขยาย โดยมีชานกลางเป็นตัวเชื่อมเรือนแต่ละหลัง	2-13
ตาราง 2-2	รูปแบบเรือนไทยพื้นถิ่น 4 ภาค	2-32
ตาราง 2-3	รูปแบบลักษณะโอบล้อม และสัดส่วนพื้นที่ของเรือนสำหรับ ครอบครัวเดี่ยว และเรือนหมู่สำหรับครอบครัวขยาย	2-42
ตาราง 2-4	ตัวอย่างความสัมพันธ์ระหว่างรูปสัญลักษณ์และความหมายสัญลักษณ์ ขององค์ประกอบจากสถาปัตยกรรมไทยพื้นถิ่น	2-68
ตาราง 2-5	การไหลไปมาของที่ว่างในผังพื้นของเรือนสำหรับครอบครัวเดี่ยว และเรือนหมู่สำหรับครอบครัวขยายแบบ 1 และแบบ 2	2-79
ตาราง 4-1	การวิเคราะห์สาระสำคัญจากบทสัมภาษณ์สถาปนิกและนักวิชาการเกี่ยวกับ การจัดองค์ประกอบ รูปทรงและสัดส่วนทางสถาปัตยกรรม	4-15
ตาราง 4-2	ระดับความคิดเห็นด้วยของกลุ่มสถาปนิกทั่วไปเกี่ยวกับการจัดองค์ประกอบ รูปทรง และสัดส่วนทางสถาปัตยกรรมในการสร้างสรรค์เอกลักษณ์สถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่	4-22
ตาราง 4-3	การวิเคราะห์องค์ประกอบความคิดเห็นของกลุ่มสถาปนิกทั่วไปเกี่ยวกับการจัดองค์ประกอบ รูปทรง และสัดส่วนทางสถาปัตยกรรมในการสร้างสรรค์เอกลักษณ์สถาปัตยกรรมไทย สมัยใหม่	4-29
ตาราง 4-4	ระดับความคิดเห็นด้วยของกลุ่มคนทั่วไปเกี่ยวกับการจัดองค์ประกอบ รูปทรง และสัดส่วนทางสถาปัตยกรรมในการสร้างสรรค์เอกลักษณ์สถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่	4-35
ตาราง 4-5	การวิเคราะห์องค์ประกอบความคิดเห็นของกลุ่มคนทั่วไปเกี่ยวกับการจัดองค์ประกอบ รูปทรง และสัดส่วนทางสถาปัตยกรรมต่อการสร้างสรรค์เอกลักษณ์สถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่	4-39
ตาราง 4-6	การเปรียบเทียบการวิเคราะห์การจัดองค์ประกอบ รูปทรง และสัดส่วนทางสถาปัตยกรรม ระหว่างกลุ่มสถาปนิกทั่วไปกับกลุ่มคนทั่วไป	4-46
ตาราง 4-7	การจัดองค์ประกอบ รูปทรง และสัดส่วนทางสถาปัตยกรรม ในมิติการสืบสาน การปรับเปลี่ยน และการคิดใหม่-ทำใหม่	4-75

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพ 1-1	สาระและกระบวนการวิจัย	1-15
แผนภาพ 4-1	กระบวนการวิเคราะห์เชิงบูรณาการและการอภิปรายผล	4-48